

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

AQUESTA revista no comensa malament.
El dijous passat, l'arcalde de Madrid, va participar al Real Noviciat, l'expulsió de les Monjas, substituintllas les alumnes del Institut de Terapèutica de la Moncloa, que dirigeix el doctor Rubio.

Y varem té caramola, perque l' mateix dia l'Ajuntament de la Corunya va acordá expulsar del Hospital general á las germanas de la Caritat que allí hi havia, per irregularitats y faltas á ne l'survej que s' atribuïan á las germanas.

El públic present, al pendrer's aquest acort en la Corunya, va estallar en aplaudiments, y moltes señoras de la població s' han ofert á servir d'enfermeres, mentre l'Ajuntament proveheixi.

Es un camí que no va mal. Això de secularisá aquests serveys que han acaparat las comunitàs religiosas, es la manera d'aliviarnos de tantas sors y germanas, que en sa majoría tenen l'centre fora d'Espanya y allí envíen els nostres diners.

Entre l'obre del Vaticà y las pobres institucions religiosas, tot lo que 'ns sobra després de pagar las contribucions, se 'n va á pendre carta de naturalesa al extranger.

Convidria donchs, que s' encarreguessin d'aquests serveys institucions laics, y entre 'ls molts beneficis que això reportaria, no fora l' mes petit el de que 'l diner se quedés á casa.

Ha corregut la brama en els centres bursàtis de fora de Catalunya, de que en una província catalana s' havia aixecat una partida de carlins.

Aquí no sabém res d'aquesta mala partida, que mala seria si fos certa.

Al últim això serà una partida de Bolsa, en la qual tant els baixistas com els alsistes las hi clavan sense engaltá.

Y d' això en diulen fer negoci.

De San Sebastián escriuen que aquest any hi ha vuit mil persones menos de les que en els estius anteriors hi anaven.

Hi ha coses que pasan de moda, y 'ls punts d' anar á estiuhejar es una d'aquestes coses.

Els ministres se deuenen haver alarmat al tenir aquesta notícia, y per animar aquella població ja en Villanueva ha marxat cap allá y l' minstre de Marina també; encare que diu aquest que hi va per a presenciar les petites maniobras que verificarà l'esquadra.

Una esquadra com la nostra feia maniobras petites! Qui ho diria!

El Lepanto no anirà ab l' esquadra, perque té de netejar fondos. Quant costa fer netejat!

Y 'ls altres barcos hi arribaran nets?

Segons La Correspondencia de Espanya, s' ha fet un empréstit de cinquanta millóns de franchs á Londres ab la casa Rotschild.

El Correo, diu que aquesta notícia no té fonament.

Mal v' que se'n parli!

Pero per ara som del parer de El Correo, perque què se'n farían de cinquanta millóns de franchs?

Si no n' hi hauria per fil y agullas!

Si 'ls millóns fossen de duros, la noticia de La Correspondencia seria verosímil.

El general Polavieja ha entregat al President del

Qui tingui la costüm de llegirnos, recordará que LA CAMPANA DE GRACIA ja fa més de deu anys

Si bé es veritat que es sech y sembla que res dona,

encar sacsejant en cau alguna cosa,

que ve propagant la necessitat absoluta de donar unitat á l'acció del partit republicà.

May ens cansarérem de repetir la fórmula práctica de aqueixa unitat tan desitjada.

Qui exposi cada fracció del partit republicà lo que vol y lo que desitja, y 's veurá que en lo sustancial, es infinitament més lo que 'ns uneix que lo que 'ns separa, tenint com tenim per aspiració comú la democracia y la República. ¿Per què, donchs, ens ha de costar tant, prescindint momentàneament de lo que 'ns divideix, per adoptar lo que 'ns compenetra y forma entre tots un ideal únic? ¿Per què hem de sacrificiar al accident la sustancial? ¿Per què embrancantnos en detalls inoportuns, hem de descuidar la socia robusta de la nostra causa?

• Y tants motius com hi ha pera fernes avisats!

L' espectacle de una nació casi aniquilada per las pandilles monàrquicas; l' espectacle de una inmoraltitud incurable extenentse per totes las regions de la governació; l' espectacle de totes las lleys burladas y escarnidas impunemente per las conveniencies dels governants més cínic i més barruts que pugan concebirse; l' espectacle, en fi, de una reacció teocràtica y clerical, mestressa de la nació... no són prouos motius pera decidirnos á pendre una resolució salvadora resoltament encaminada á redimir á la patria y á salvar las públics llibertats?

Sembla impossible que hi haja qui no ho veu, y més impossible encare que haventhi qui ho veu, no se 'n preocipi.

Deu fer cinch ó sis mesos aparegué á Barcelona un manifest concís y expressiu suscrit per republians de alguna figura de totes las tendencias, proclamant la unió de tots davant dels extraordinaris avensos de la reacció clerical.

Aquell manifest tingué l' privilegi de trobar eco entusiasta en tots els confins d' Espanya. Totom encomiava l' ocasió oportuna d' empendre aquell moviment salvador. Totom estava disposat á apoyarlo ab tota l' ànima.

Ab tot y no haverse contat ab nosaltres pera suscriure'l, l' acullirem y 'l ferem nostre, consignant que cap falta hi feya la nostra firma, en quant era ben patent, qu' estavam desde molts anys enerra de aquella idea.

Y encare deyam més. A fi de donar realitat y forsa á la unió en el manifest proclamada, aconsellavam la refundació en un centre únic de tots els casinos y cassinetas republicans de Barcelona; centre que havia de ser un foco d' acció enèrgica y de vida política poderosa, que irradiaria l' seu calor no sols per Catalunya, sino per tot Espanya, tal com succechia en los primers anys de la Revolució de Setembre, en que l' partit republicà tenia una importància tan incontrastable.

No prosperà la nostra proposició... no volém saber perquè: sens dupte serà per ser mal comú de molts que á la política s' dedicaran, tenir á la boca lo que no tenen al cor.

Se limitaren els principals firmants de aquell document á cambiar algunes visitas als respectius centres que representavan, á pronunciar mitja dotzena de discursos... y prou! després de las visitas y 'ls discursos s' adormiren novament en la son de l' eterna incòria.

Sols en vigilias de las eleccions de diputats á Corts se reviscolaren un xich, per anarhi casi tots, així si, faltats de preparació com sempre. Y dich casi tots, per quant un d' ells, el Sr. Sol y Ortega, preferí presentarse pel seu propi compte, si bé en el mateix pecat trobà la penitència, havent sellat el fracàs qu' experimentà ab la seva retirada de la política.

Pero á lo menos en la candidatura republicana hi aparegueren units els noms dels federaus y dels unitaris, y havent sigut dos el candidats triomfants, reagüe l' elecció en un unitari y un federal, l' senyor Lerroux y 'l Sr. Pi y Margall.

Pochs mesos han passat desde aquella fetxa. Nosaltres proclamarem la necessitat de donar caràcter permanent á la coalició electoral, á fi de preparar el bon èxit de successivas campanyas... y quan esperavam que aixís se faria, per ser de necessitat absoluta y respondre al pensament de la massa republicana, 'ns trobàrem l' altre dia ab el Manifest del Consell Regional federalista, desfentse de tota inteligença ab els partits republicans, pera aliarse ab els regionalistes y catalanistes.

En ell se diu que: «avuy per avuy á Catalunya no hi ha qüestió qu' estigui per damunt de l' autonomista», com si no hi hagués ja ni la qüestió religiosa, ni la qüestió social, ni la de forma de govern. En ell s' afirma que «El dedicarnos ab tota preferència á la defensa de l' autonomia ha de portarnos á considerar als regionalistes y catalanistes com á nostres naturals aliats.» En ell s' hi llegeix un párrafo, com el següent, que millor que per un republicà sembla escrit per qualsevol redactor de *La Veu de Catalunya*: «La guerra que 's fa per part dels autonomistas als centralistes de fora de casa, deu completar-se si es que havém de fer bona feina, ab la que 's fassí als enemics de dintre, als catalans descasats que des d'aquí fan d' estira-cordetas al butxí del unitarisme.»

La representació del partit republicà federal no ha tingut paciencia per esperar que 'ls regionalistes y catalanistes anessin á 'n ell; ell se 'n ha anat ab els regionalistes y catalanistes. Creyem que la massa del partit, republicana y democràtica avants que tot, diferirà de aquesta opinió.

Perque en el camp regionalista y catalanista, salvades algunas excepcions que no forman ni poden formar llei, no hi ha republicans, ni hi ha demòcrates, y en canvi hi abunda desmesuradament el lastre reaccionari. ¿Y aquesta que repetidament declaran que no s' ocupan de la forma de govern, ni de las lleys democràtiques, ni de la qüestió social, ni de la qüestió religiosa, han de ser els aliats del partit federal de Catalunya? ¡Impossible!

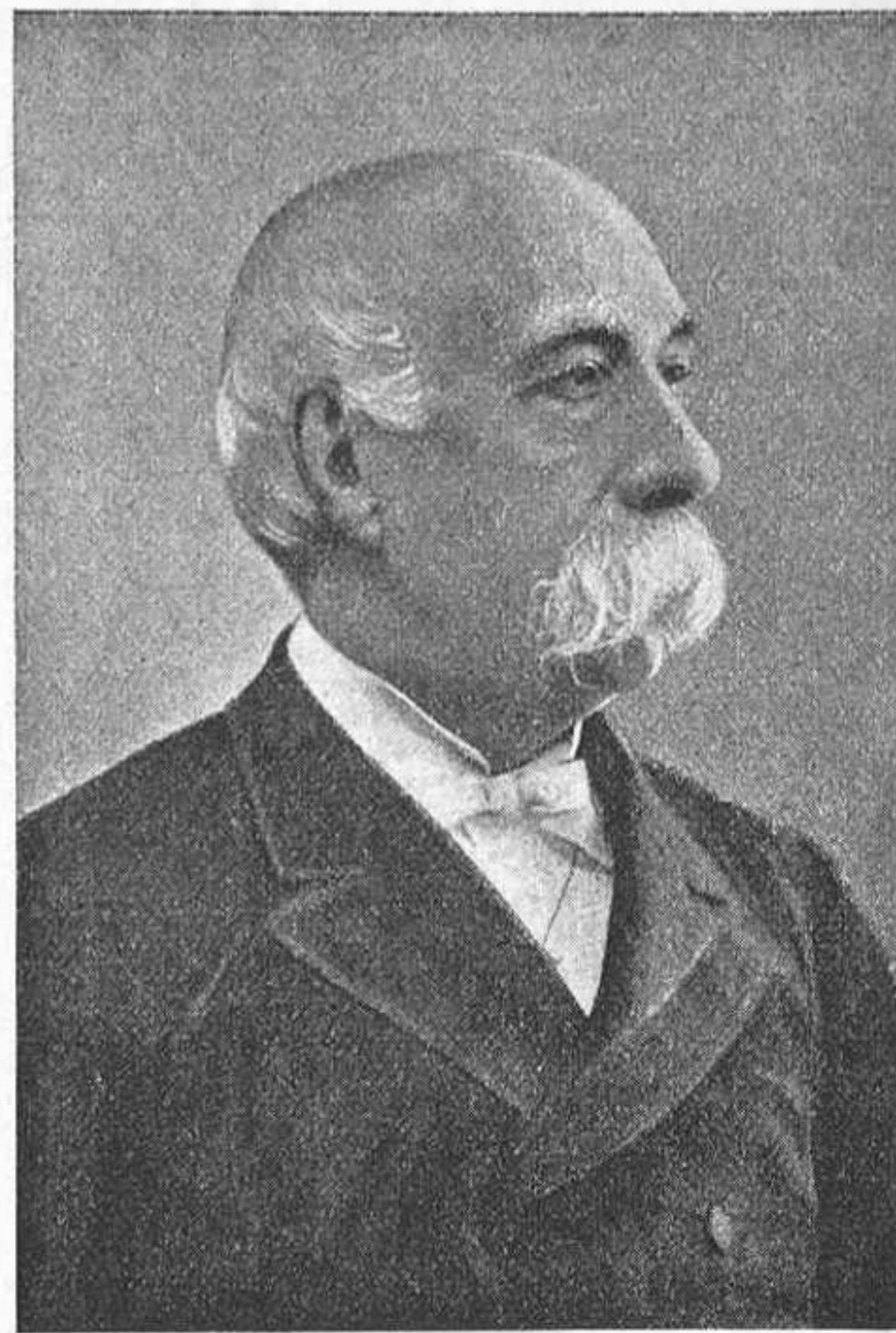
Si fossem aficionats á fer pàrrafos estil Vallès y Ribot, diríam:

— No hi ha músich al mon que siga capás de armonizar les absoltas dels *Segadors* ab el cant valent de *La Marseillesa*!

L' acte realitzat pel Consell Regional federalista, més que obra de polític previsor, sembla desitj de dona prenyada. Y lo més trist es que parirà malaient. Perque n' estém segurs: podrà engroixirse 'l

catalanisme ab alguns federaus de representació que l' han errada: la immensa massa del partit, que no està per Parlaments de Caspe, ni altres antigüallas, se quedará fora de la iglesia.

P. K.

CRISPI

En Riura, poblet de Sicília, nasqué Francisco Crispi el 4 d' octubre de 1819.

Exercia d' advocat á Palermo l' any 1846, y dos anys després va estableixre en Nàpols, ahont ha mort á la edat de 82 anys.

Sigué un dels homes més influents en la política europea y especialment en la del seu país. En Bismarck, parlant d' Italia y del destí que tenia, deya que jamay podia considerar-se en decadència una nació que tenia un diplomàtic com Francisco Crispi.

Sigué secretari general de Guerra, formant part en el primer Parlament sicilià, ahont tingué occasió d' exposar les idees mes radicals.

Ab el periòdic que fundà ab lo títol de *L' Apostolat*, va cimentar la seva popularitat combatent la dinastia borbònica en Italia, y quan tornaren á triunfar els Borbons, tingué d' emigrar á França, ahont per llarga temporada tingué que guanyar-se la vida escribint, fins que mes tard acceptà l' programa de *Italia y Víctor Manuel*, tornant á la seva patria á obrir el seu despai d' advocat.

Juntament ab Bixio y Garibaldi, organisà en 1859 y 1860 la nova revolució sicilià, essent soldat y formant part de la célebre expedició dels mil. Va batre en Calatafimi y en l' exèrcit de Garibaldi guanyà l' grau de coronel. Essent membre del govern provisional de l' illa, va demostrar la seva molta competència en assumptos d' administració.

Garibaldi diu en les seves *Memorias*, parlant del famós desembarch en Marsala, que desde allors va començar a valdre's de Crispi, horrat sicilià de gran intel·ligència, que li va servir de molt en els negocis gubernatius y en las precises relacions ab aquell país, que el general desconeixia.

En el conegut folleto *República y Monarquia* que publicà Crispi en 1865, aliantse ab la casa Saboya, com que allors lo principal pels italians era l' unitat d' Italia, que es lo que perseguia Víctor Manuel, se declarà partidari de la monarquia, mes propia que la república, en son entendre, pera lograr la Italia una.

Fundà diferents periòdics pel sosteniment de las seves idees radicals, entre ells *La Reforma* y *L' Esquerra*.

En 1889, essent ministre de Negocis Estrangers, inicià la seva política de la Triple Aliança, unit a

Italia ab Alemania y Austria y empenyantse en fer de la seva nació una gran potència naval.

En 1893, els seus adversaris polítics, manejats potser pels francesos, ab qui s' havia enemistat Crispi, se l' acusà d' haver rebut ell y 'ls seus antecessors sumas considerables del Banc Romà, quebrat allavars, pero va sapignerse defensar d' aquesta accusació y logrà que la seva candidatura triomfés en sis districtes de Sicília y tres de la península.

Empro l' acusació s' havia llenyat y la renovà y ratificà Cavallotti, ab un folleto robustit ab nombrosos documents, no desistint per això Crispi de continuar la seva política de guerra; y en el discurs que pronuncià en Palermo en 1898, manifestà que l' unitat material de Italia no havia produït encara 'ls seus efectes, y que tot just començaven las manifestacions intelectuals y morals del país.

Malalt estava al celebrar-se l' aniversari del assassinat del rey Humbert, y envia un telegrama, que ell mateix dictà, associantse á las manifestacions de dol dels italians.

Conseqüent en las seves conviccions, trobantse en l' agonía l' arquebisbe de Nàpols tractà de donar-li 'ls últims consells espirituals, y ell se negà á admèrtels.

La seva enemistat ab França, va ferlo comportar alguna vegada injustament contra aquesta nació republicana; y 'ls seus compromisos ab la dinastia de Saboya, potser no li varen deixar esplayar las manifestacions republicanes ab que semblava alentat quan atacava als Borbons y guerrejava al costat de Garibaldi; pero es innegable que Crispi era un caràcter enter y una personalitat sobressaliente en l' història moderna.

BANDERILLAS

Diuhem que 'l senyor Sagasta crea un ministeri nou.
— Un més? Jo 'n crearía disset ó divuit milions.
Fòra l' única manera de salvar la situació.
— Tots els espanyols, ministres!
— Què hi diuhem? ¡Eh, quin gran cop!

Entre las mil coses rares que 'l govern vé preparant hi figura la reforma de la lley electoral.
Sembla qu' entre 'ls nous capítuls n' hi ha d' haver dos, titulats: *Colegis de la necrópolis* y *Tupins ministerials*.

A França, com van prometre, han agafat als frarots, els han dut á la frontera y 'halat, á pasturar pèl mon. Fet aquest hermos dissapte, tenen el piset com nou, y las moscas no 'ls molestan.— Y aquí? — Per ara, tots bons.

Que l' Urzás tingue l' propòsit de fé un empréstit, no crech que sigui cap cosa rara ni deu admirar gens.
Lo raro, lo incomprendible, lo que no 'm cab al cervell, es que al mòn encare 's trobi qui 'ns vulgui deixar diners.

D' allò del dich de Mahó que tant se va remaner, suposant trenta mil coses, no hi ha sagut res de veritat. Total, estudià l' assumpt, crech que no més passarà que 'l dich s' haurà de fer nou, y prou: parin de contar.

Vaja, que 'ls mestres d' estudi l' han treta. ¡Tira peixet! El govern pensa pagarlos ell mateix directament. Si fins ara 'ls seus atrassos eran de dos anys ó tres, d' aquí endavant es probable que siguin de vuit ó deu.

— Horror!... Els turcs... de Turquia han vingut aquí, á portar

no sé quina requinalla de part del seu bon sultán.
¡Jesus Marfa!.. Els heretges fent obsequis als cristians!... Ja deya b' sant... d' allonsas.
— Cómo está la sociedad!

El ministeri en projecte encara no està resolt si 's dirà de *Traballs públics* ó de *Comunicacions*.
— Vés ara en què s' entrenen aquests regeneradors!

Aquí, 'l gran què dno es la paga?

— Y donchs què hi fa això del nom?

— A Andalucía, grans huelgas; á Galícia, *palo sech*; á Aragó, un motí per dia; á Extremadura, igualment; Catalunya arma xibarri; Valencia pica de peus... — ¿Cóm va això, senyor Sagasta?

— Bé, molt b' gràcies á Deu.

— En Weyler... Pero, ans que tot júrimme no ferho corre.
En Weyler... Baixém la veu que la notícia es molt grossa.
En Weyler... ¿Ho dico?... ¡En fi!
Senyors, allí va la bomba:
en Weyler tornarà aviat
á Sant Quintí de Mediona!

C. GUMA

LA JUSTICIA EN LA REPÚBLICA

I ha qui sosté que per lo que respecta á la sort de las classes obreras, tant se val la República com la Monarquía.

Presentan á la República com una nova forma del poder exercit pels burgesos al objecte de continuar oprimint y explotant á las classes treballadores; y en això estan equívocats de mitjà á mitjà. El govern de la República, fins mantenint neutral en las qüestions que afectan á las competències entre l' capital y l' treball, per ser un règim basat en la igualtat política, sempre oferirà á las classes treballadores mes mes adequats pera proveir á la millora de la seva sort, que no la monarquia, règim basat en el privilegi.

Podriam citar un sens fi d' exemples en abono de la nostra afirmació.

N' escullim un, perque s' vegi la influència del règim republicà en l' administració de justicia, sobre una qüestió relacionada ab el treball.

Se tracta de un obrer que vā ser despidit pel seu patró sens mes motiu que l' haureste fet inscriure en una associació de treballadors. Aquí á Espanya l' operari que 's troba en aquest cas, despidit se queda ab la rabia al cos: á França la cosa es molt distinta: allí 's tenen en compte els drets del operari, y ara veurán lo que li costa al patró la etxagallada.

Mr. Laly vā presentar demanda davant del tribunal de Château Thierry, presidit per Mr. Magnand, que peras justas sentencias li han donat á França l' nom popular de *bon jutje*.

L' objecte de la demanda y l' resultat del judici, que veurà pels *considerants* y *l' fallo* de la sentencia, que reproduhim á continuació:

«Considerant que si l' obrer Laly ha sigut despidit pel patró Pingat, fou únicament per haver ingressat en una associació obrera ó sindicat, constituit de poch; y que Pingat estava tant menys autoritat pera dictar aqueixa expulsió per tal motiu, en quant ell també forma part de un sindicat de patròns, quinas ventajas ha sapigut prou estimar;

» Considerant que despidir á un operari que no ha fet més que usar del seu estricte dret, es un acte absolutament injustificat, arbitrari y fins iniçiu: que 'l privar lo del seu salari en condicions tan extraordinaries no constitueix solament una simple despedida brusca, sino també un atach molt grave als drets de ciutadà, atach al qual no es proporciona la petita indemnisió que, per lo comú sol concedir-se, conforme als usos en materia de despidida precipitada;

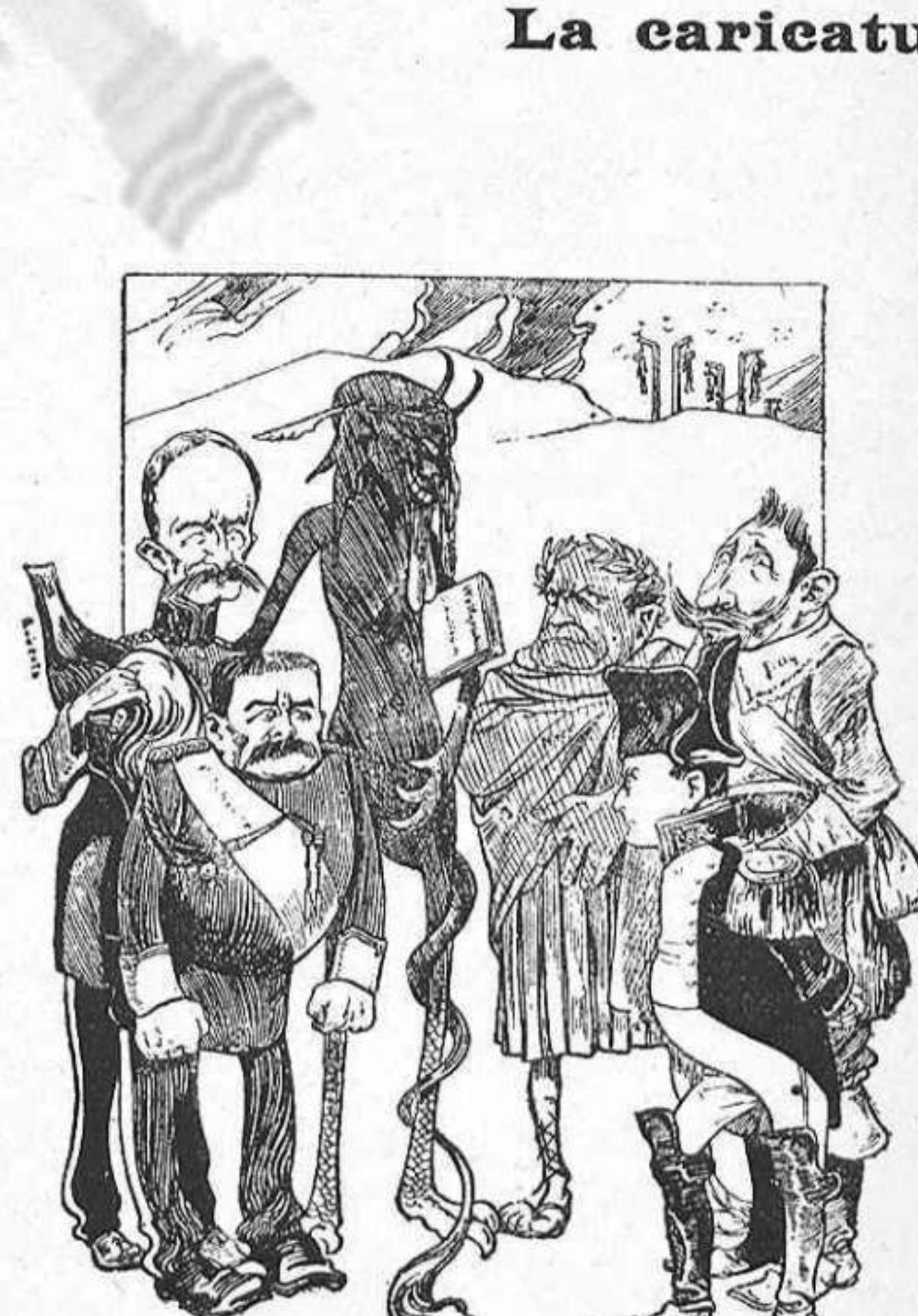
» Considerant que la violació dels drets del obrer pera lo patró ó recíprocament, no pot ser tolerada, y es devoir de la justicia, si vol ser justa, restablir l' equilibri voluntariament romput pels actes d' uns ó d' altres;

» Considerant que en el cas present el patró Pingat es qui ha romput aqueixa equilibri; que ho ha fet ab un propòsit de intimidació, á fi de impedir á tots els obrers de l' edificació en el districte que se sinquin, formant de tal manera un bloc obrer en oposició al bloc dels patròns que també s' han constituit en sindicat; qu' es perfectament segur que á les majors divisións entre obrers correspondràn majors facilitats en els patròns per imposarlos las condicions; que mitjançant la constitució de sindicats numerosos y molt units, se arribarà á imposar la inscripció del arbitratge obligatori en la lley y a suprimir en gran part las *huelgas*, molt mes doloroses pera 'ls obrers que pera 'ls patròns: que per conseguent es deber del jutje oposar-se á qualsevol atentat contra l' exercici de un dret que podría tenir resultats tan profitosos.

» Per tals motius, el tribunal condemna á Pingat á que pagui á Laly la cantitat de 200 franchs en calitat de indemnisió de danys y perjudicis; declara que no hi ha lloch á la contrademandà de Pingat, y condemna a n' aquest á totas las costas.

Aquí á Espanya al jutje que s' atrevíá a pronunciar una sentència semblant, l' enviarían á passeig a corre-cuyta.

J.

L' EXPLOTACIÓ DE LA DONA

S' verdaderament odiós veure com un industrial sense entranyas expré la sanch y la suhor d' un grup de treballadors pera arrodonirse ab el meus temps possible una fortuna; indigna contemplar l' espectacle dolorós d' una professió d' homes encaminantse á la fàbrica ó al taller á pasársi sos mellors anys y á deixarhi la salut, sens esperansa de sortir jamay de sa condició miserables; subleva las sanches pensar qu' eternament el poble ha de ser l' apilotador de fortunas que llenan bojament quatre imbecils improductius; pero si tot això engendra odis y aviva afans de una justa revenja, en cambi consola y obra el cor á la esperansa veure als explotats agruparse y prepararse per una lluita ferma en que á la llarga lograrán rompre el jou que 's te fermats.

Las explotacions al engrós provocan las defensas al engrós, y quan el poble es fassí fort ab la instrucció y adquiereixi la plena conciencia de lo que val y lo que 's mereix, logrará recabar per ell la part que li toca en lo festiv de la vida.

No pot concebir tan falagueras esperansas la dona, y molt menys la dona que te un treball aislaf, individual, favorable á la explotació per part dels industrials sense conciencia.

En aquest cas es troben modistas, camiseras, bordadoras, festoneras, las que fan gèneros de punt y tota mena d' altres treballs semblants.

En son aislament, no tenen ni poden trobar defensa contra l' ambició de qui las explota. Tenen la competència de les monjas y de les noyes de casas mitjà burgueses que treballan, no pel pà que no necessitan, sinó pels floches ab que volen engalanarsse.

La pobra xicoteta que te necessitat de treballar pera guanyar el pà de cada dia per ella, quan no també perra alguna pobre velleta y algunas germanas mes petitas, comensa un dolorós calvari de sofriments y vergonyas. Si es bordadora veurà com després de cremarsse 'ls ulls treballant deu horas diaries fent algú treball delicadíssim, la pagan ab quatre quartos, y exposan sa admirable obra en un luxós aparador valorantla en un dineral; si es petxerista li donarán, quant els dongui la gana als seus explotadors, un parell de dotzenas de petxeras pera que, abocada dotze horas al treball penós de la màquina, hagi de tornar la feyna á hora determinada, cobrant per ella una miseria que no li arriba pel menjar del dia; si fà gèneros de punt, tindrà de treballar tot lo dia dreta davant la tasca, pera que al cap de la setmana li donguin set ó vuit pessetas. Y en tots els demés oficis, igual.

Y á tot això den afegeixi l' assetj constant que á sa honra posan las àrcabotas pera explotar sa miseria; els desvergonyiments d' encarrerats, mossos y dependents d' escriptori avall, que creuen que la pobre de diners ha d' ésser pobre de pudor; las brutalitats d' amos luxuriosos que 's pensan que son senyors de la vida y l' honra de sus dependentes; y la vergonya constant de vetres tractadas sempre com unas qualsevol per las *demi vierges* cursis, honradas d' ocasió, hipòcritas y estúpidas que miran per sobre l' espalda á aquellas màrtirs del treball, envejantlos interiorment las gracies ab que, generalment, las adornava la mare naturalesa que no mira classes al repartir la boniquesa.

La mal organisaçió societat, que pretén imposar son mesquí criteri moral, no 's fixa en tan inicuas explotacions. Vicioса com es, encara les veu ab complacencia, porque elles proporcionan á son sensuallisme brutal la carn fresca de las pobres víctimas de la miseria.

Valdrà la pena que l' socialisme procurés extender sa acció redemptora fins á tan explotada classe.

JEPH DE JESUPUS

Don Camelo Polavieja
ha escrit un nou manifest.
Ja 'm figuro que deu dir
«Quan podré tornar al poder?»

No 't belluguis, no respiris,
no diguis cap mot mal dit,
no preguntes, no contestis,
no cantis... Passa un civil.

«Els barcos de nostra esquadra
faràn maniobras... ¡Pobrets!
Preparémols a llegir:
«Las averías de ayer.»

Per la part de Gibraltar
s' asa un nívol molt espès.
Si vols saber qué *resigna*,
mira'l calendari anglès.

«S' assegura que 'ls carlistas...»
«Sembla que en l' alta montanya...»
Com si ho veyés: tot això
caurà sobre 'ls norts y 'ls quatres.

En dos dichs s' ha embolicat,
y 'ls dos li han portat fatichs.
Està vist que això del duchs
no 'n poden tocar de dichs.

L. WAT.

Actualitats

ESPAÑA.—Veyam entre 'l francés y 'l inglés quin dels dos porta mes més fins.

EL TRIBUNAL DEL JURAT

I ha institucions que perdren el prestigi que haurien de tenir, perque al plantejarlas no s' ha pensat prou ab estableix les reglas ab que deu regirse, y una d' aquestas institucions es el jurat.

Quan va ferse la llei per regular-lo, potser s' va creure que lo menos important eran las preguntas pel veredicte, y en aquestas trobem sino totas, la gran majoria de las deficiencias que 's notan en l' institució.

Els tribunals de dret aplican la llei ab tot el seu rigorisme y pecan per carta de més, y 'l jurat, per la forma en que se 'ls hi preguntan els punts de fet, generalment pecan per carta de menos. Aquells son rigoristas; aquests son benigues. Entre 'ls dos extremes preferim el segon, si bé desitjafam que no quedesssen els delictes ó crims sense la pena que 'ls hi correspon.

Moltas vegadas ens hem trobat formant part del jurat, y en assumptos graves ens hem vist en el cas de sostenir y aconsellar als companys unas respuestas que han fet declarar irresponsable al acusat, estan en la nostra conciencia y dientlo aixís als jurats, de que l' acusat no era ignòscuent.

Un cas recordí d' un que havia mort á la seva mulher disparantli un revòlver, y com que ella va girarre al veure l' acció del marit, la bala va entrarli per l' esquena.

Nosaltres que havíam sentit totas las declaracions, veyam en l' acció criminal del acusat algunas circumstancies molt atenuants, pero com en las preguntas pel veredicte aquestes no hi apareixian y sí las agravants, ja que 'ns deyan si aquell era autor del delicto d' haver mort á la seva mulher, si li havia tirat el tiro per l' esquena, etc.; varem comprender que contestant afirmativament las preguntas, aquell delinqüent aniria al pal, y com no estava en la nostra mà l' imposarli la pena que tots creíam que mereixia, si bé no era de bon tros la pena capital, tinguerem que fer una injusticia per evitarne un' altra de pitjor, de irreparable. ¿Es autor d' aquest crim? ens preguntavan. Si haguessim dit 'sí' l' home hauria anat al pal, y tinguerem de contestar *no* y anà al carrer, com si fos un ignòscuent en allò de que se l' accusava.

Passà la causa á nou jurat, y aquest va confirmá 'l primer veredicte.

Y com aquest podríam citar molts fets consemblants, deduhint d' ells que 'l jurat declara inculpables á tots aquells á qui declarantlos culpables, tindrian de sufrir una pena major de la que deuria imposárseli.

Això s' evitaria si las preguntas se fassin d' altra manera. En primer lloc en compte de preguntar si l' acusat es autor del delicto, preguntar si es culpable de lo que se l' acusa; y en segon lloc, aixís com las preguntas y la manera d' ésser formuladas poden ampliar-se ó modificar-se á petició de la defensa ó de l' acusat, que també puguessen ampliar-se ó modificar-se á petició d' algun dels jurats.

D' aquesta manera y fent que en cada jurat hi hagués tants individuos per capacitat, com capa de familia, y no com avuy en que aquells s' hi troben en gran minoria, si no desapareguessen totalment, disminuirían moltíssim els defectes de que adoleix aquesta institució popular.

Si aixís no 's fa, ja 's pot exigir als jurats tots els juraments que vulgan, que á pesar d' aquests, ells més s' estimaran declarar l' inculpabilitat d' un culpable, que carregar sobre la seva conciencia el remordiment d' haver contribuït á que s' hagi imposat á un delinqüent una pena—tal vegada la de mort—molt major de la que mereixia.

PAU BUNYEGAS

DIFICANT y de primera forsa.

«Cartagena, 5 de agost de 1901.

...Jo, Joan Martínez Illescas, socat y tinch tres fills. Un d' ells, Julia Martínez, de 17 anys d' edat, molt guapa, per un deslís excusable en els pochs anys, vaig fer la tontifica de portarla al convent de Arre-pentidas.

La minyona estigué molt contenta durant alguns mesos; pero ahir, dia 4, vaig enterarme de que s' havia escapat del convent.

POLAVIEJA.—¿Qué 't sembla que dirà en Sagasta quan rebi las Memorias?

MATAIX.—Quan rebi las memorias, li donarà expressións.

Sr. Estrany, federal de Calonge y voltan que 's proclamés tal al Sr. Massanet, de la Bisbal.

Tres vegades s' havia convocat al cos provincial, y com que en l' ordre del dia 's proposava la proclamació del Sr. Estrany, els rouristes feyan campana y no podia celebrarse la sessió.

Al fi va celebrarse y la justicia va imperar, el senyor Estrany sigué 'l vencedor y 'l senyor Massanet, signé 'l vensut.

Ara als senyors rouristes se 'ls hi deu fer *estrany*, que no hagin sortit ab la seva ab el seu comportament no *massa net*.

Del Assolí d' orfens de Tarragona, s' escapà l' altre dia un noi de tretze anys pels més tristes que rebia del director D. Pascual Miralt.

A ne 'l cos de la pobra criatura s' hi veyan las senyors dels cops de látigo que havia rebut.

A Tarragona ja hi ha presiri; hi podrían enviarhi uns quants anys á aquell director encare que allí 'l fessen cabó de vara pels *mèrits* contrets.

L' horrorosa catàstrofe ocorreguda á les primeres horas del dia 8 en la fàbrica «La Farinera», y de la que 'n siguieren víctimes el maquinista Joaquim Prió y 'l fogoner Matías Vallés, fà pensar després de tot, en la situació en que haurán quedat las famílies d' aquests dos treballadors.

Diffícil es averiguar, després de la terrible explosió, si la causa d' aquesta signé deguda á defectuositats de la maquinaria, ó á alguna imprevisió; pero de tots modos, aquells dos infelissos siguieren víctimes del cumpliment del seu deber, y seria altament injust que quedesssen sense 'ls deguts aussilis las famílies de l' un y del altre.

Lord Russell, que á la *cuenta* es molt amich del sagrament del matrimoni, va casarse per segona vegada, tenint encare viva la primera muller.

La càmera dels *lords*, reunida en tribunal, ha condemnat al compte Russell a tres mesos de presó.

Un amich del celibat, al sapiguer la sentència exclamà:

Es poca pena un mes y mitj de presó per cada matrimoni. Si la primera vegada de casarse ja l' ha-guressen ficat á presiri, pot ser 's hauria escarmegat y no hauria sigut reincident.

Ara s' ha descubert que l' home del tupé no té se-tanta quatre anys, segons ell diu, sino setanta cinch. Y encare alguns suposan que setanta sis... y fins hi ha qui n' hi adjudica 77.

Per mí, si no 'ls té, aquests son els que 's mereix. 77? les dos forces com diuen els jugadors de quinto.

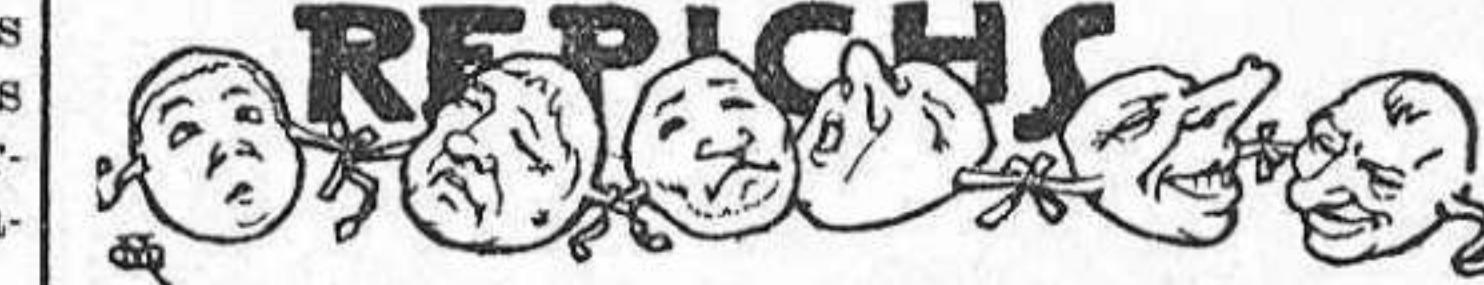
IGUALADA, 7 d' agost

Preparantse per la festa major, s' están ensajant els balls que recorren aquests carrers y s' anomenen *Diablos*, *Cercolets*, *Pastorets*, etc. En el Mercantil, Ateneu y demés centres, també s' fan preparatius per la feta resulti il·lúrida.

El relat mítich d' aquí, demostra que si bé té molta llana, també té bonas canmas, perque fan el jubileu entrant y sortint deu ó dotze vegades de cada iglesia, de maneras que sembla que s' ensejan per andarins.

VEHINAT DE SALT (Girona), 11 d' agost

El dia 8 va morir en aquest vehinat, una d' aquelles monjas del convent de Santa Clara, de Girona, que abandonaren el claustral per les escenes poch edificants que veyan y de que perillaven serne víctimes. Com que aquí no ha pogut contar ab l' aussil de la seva família, la major part dels vehins han procurat donarli la deguda assistència.

LS individuos complicats en l' algarada de les partides carcundas que van alsarre 'l mes de octubre del any passat, ja 'ls han posat al carrer, lliures de tota mácula.

Si en lloc de carlins ha-guressen sigut operaris de la Concili del Ter ó bé oradors que desfessin, y per molt temps.

El govern es aixís: «Això vols, això no haurás.» «Son amichs de la llibertat? A la presó.» «Son enemichs de la llibertat? Al carrer.

La friolera de tres sumaris s' están instruïnt ab motiu del *meeting* anti clerical celebrat al Circo Barcelonés el dia 29 del mes passat.

Un per l' autoritat militar, ab motiu de suposades

L' embaixador de Turquia y el ministre d' Estat als toros

—Veu, senyor Duque, això m' agrada; perque encare es mes bárbaro que lo que nosaltres fem ab els armenis.

injurias inferidas á la forsa de la guardia-civil; un altre pel jutjat de Atarassanas pels conceptes verits per alguns oradors; y'l tercer pel mateix jutjat, per insults á la policia y crits subversius donats á la Rambla al terminarse l' *meeting*.

¡Que s' hi ha de fer! Es tan colossal el tupé de'n Sagasta, que sempre hi haurá medi de agafar á la justicia pels cabells.

Resultat del últim Consell de ministres:
Concessió de un crèdit al un; concessió de un crèdit al altre.

Cada conceller se'n emporta la corresponent tallada... yá passar l' istiu!

Màxima segura y que no té retop:
«Quants mes crèdits pels ministres, mes descrèdit per la nació.»

En Weyler té á punt de solfa y próxim á publicar-se, un decret creant una escola superior d'equitació.

Una escola completament inútil.

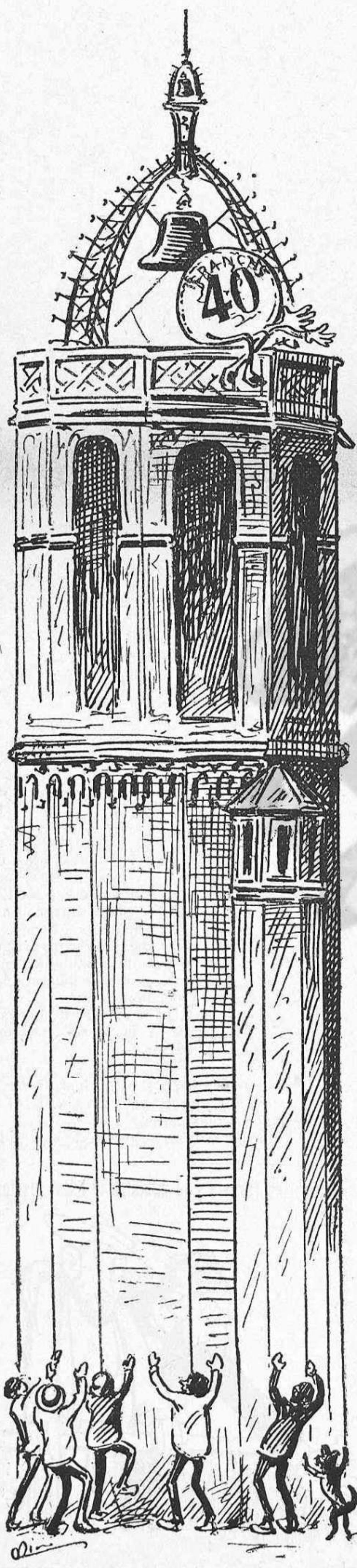
Perque sense necessitat d' escolas, bé hi va prou y massa l' govern montat sobre l' pais.

La proba de que 'ls boers son encare molt dusos de pelar, la trobem en el bando dictat últimament per lord Kitchener, començantlos á sometre's avants del 15 del próximo setembre, baix pena de conspiració y extranyament perpétua.

Aquesta vulneració de les lleys de la guerra, ha produït un gran escàndol en tot lo mon civilitzat.

Pero á n' en Kitchener li passa lo que á n' aquell xarlatant que tenia un sabre per exterminar las ratas.

LA PUJA DELS FRANCHS

«Hoy se han declarado en huelga el jefe de las cocinas de Palacio y cinco cocineros más.»

(Telégrama del Brusí del dilluns al matí.)

—Vaja, comensi á exterminarlas—li deyan mèntrès el blandia.

Y ell contestava ab molta frescura:—¡Vágimelmas portant!

Ja 'ls barcelonins tenim gobernador nou: se diu Socías y es mallorquí.

Procedeix, donchs, de la terra famosa de las ensaimadas y del pá sense sal.

Ah, me'n descuidava, y de la terra dels Ribots.

Prompte hem de veure lo que resulta: si ribot ó garlopa.

Ara s' ha descubert qu'en la compra de plata efectuada per en Puigcerver, quan aquest bon senyor era ministre, l' Tresor hi va perdre 58 milions de pessetas.

¡Quina girada de butxacas haurá de fer la República l' dia que triomfi!

Perque lo que pert el Tresor, algú ho troba.

Y á propòsit.

Sense necessitat d' esperar la pujada de la República gno podrà destinarse la guardia-civil á buscar la pista á n' aquests 58 milions de pessetas?

¡Quina popularitat mes gran no adquiriria si donava ab elles!

Segons notícies, ja hi ha ministre qu'está en camí de realisar el cumpliment dels compromisos que té contrets ab la nació.

L' altre dia va despedir á totas las criadas.

Y deya molt estufat:

—Estich reorganisant els serveys.

¡Bé, molt bé, per aquell capellá de un poble de la província de Cuenca, que molestat pels crits que feyan uns joves que s'estaven divertint en una taberna immediata, va agafar l' escopeta y de primer anavi las va empedre ab ells á tiros!

Aixis hauríen de ferho tots, y en tots temps del any. Que hi haja veda per la cassa de conills y perdius, enhorabona; pero per la cassa de feligresos, may!

En aixó com en tot s'ha de coneixer qu'Espanya es un país eminentment catòlic.

Y á propòsit de tiro:

«En el cotxe que fa l' servei de correus entre Madrid y Medina del Campo, hi anava una parella de la guardia civil, y un dels guardias, á instancies del conductor, va disparar un tiro contra una bandada de perdius.—Després se tingueren notícies de que l' tiro havia mort á un pastor de 23 anys que's trobava en una muntanya immediata.»

Perdiu ó pastor... tant se val. ¡Que l' fassin á la vinagreta!

Al últim ha dimitit el célebre Melero, governador de la província de Tarragona.

Home de mes aguant, no n' hi ha un altre.

Figúrinse que les numeroses botellas que va buydar á Tortosa, no li han fet efecte sino quinze días després de havérselas begudas.

La huelga dels cuyners

—¡Apa, á fer de cuyners! En las ocasions apuradas, es quan se coneixen els homes.

¡Quinze días ha necessitat per anárse'n de bigotis! Que ho fassi un altre bebedor.

A San Sebastian l' Ajuntament ha donat un esplèdit banquet als turcs de l' embaxada.

Encare que's diu que tots son homes, no ho volém creure; prou hi va haver alguna turca.

L' Ajuntament va aprobar la proposició de que per la festa major de Gracia se dongués la subvençió de 125 pessetas per las festas religiosas, pero que, com també en la proposició 's demanava, no's dongués ni un céntim per repartir bonos.

Ben pensat: que cobrin els capellans; y 'ls pobres, si tenen gana, que vagin á misa.

Si la qüestió es no fer gastos ¿perquè donar aquelles 125 pessetas?

No diguin, que tenim uns regidors de pá sucat ab oli... de llàntias.

Llegim:

«Aviat se formarà en aquesta capital un grup polítich que 's denominarà *Unió de catòlics*.»

No serà un grup; serà un grop.

Pero 'ls catòlics fins ara hayan dit que no eran polàtics per alló de Jesucrist de que 'l seu regne no era d' aquest mon. ¡Y vé una agrupació política catòlica!

Res, que 'ns ve demunt un cisma.

Diuhen que també hi haurá catòlicas.

En aquest cas no hi haurá un sol grup, n' hi haurà molts.

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Bal-ta-sa-ra*.

2. ANAGRAMA.—*Ramona-Romana*.

3. ENDAVINALLA.—*El gas*.

4. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—*Fondista*.

5. TERS DE SÍLABAS.—*RI TE TA
TE RE SA
TA SA JO*

6. GEROLÍFICH.—*Cardedeu*.

Han endevinat totes ó part de las soluciones del número anterior, els caballers: Jaume Fabres (a) Xamet, A. Kam-lipà, Jaume Carreras C., Un rotló, Ayqua Clara, Julio Blas.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Vergara, L' escombrayare francés de can Cruiñas, A. Kam-lipà, Jaume Carreras C., Un rotló, J. Sabir, Un matacristians badalont y Ximelis: Per haver de fer literatura d' aquesta, val més que se'n vajin á festa major.

Caballers: Albertet de Vilafanca, Bianchi, Ayqua Clara, D. Gervasio de la Brocca y Tartana de la Mignon: Celebrén els adelantos.

Caballers: E. Zola y B.: S' ha descuidat la solució, y nosaltres ab endevinarlas no hi entenem res.—J. P. y E., F. C. P., A. Busquets, P. A. Moreno, J. Redondo: Rebut y tantas merces.—J. Cristià Ll.: Ho sentím, pero no poden anar.—M. de M. C. y Q.: Es poca coseta.—F. B. R.: Val més qu' ho tirén tot á la panera; perque 'ns podríam equivocar y potser alló de la sardina dedicat á la simpàtica senyoreta y... vice versa.—F. Elies: Es una mica desbalstat; y encare menys mal si tot fos com alló de las *vicètis riutllades*.—Tomás Guiu (a) Nano: No arribé á la talla.—Juan Repost: Aixó de la llet poter ser virtat, pero es bastant mal engiponat.—L' apotecari d' Olot: Ell se clavava les propias medecines; no ho fassí vestit aixís ab els seus versos, las consequencies serían doblement funestas.—J. Trifas Fábregas: No està malament; veuré.—A. Ribas Ll.: *Seguidillas* d' aquestas no 'ns envihí mai. ¡Qué diràs vestí si, ab un suposat, li dongueissin *seguidillas* d' aquelles que fan patir.—Juan Gubia: Aixó no son versos, això son ganas de perdre temps.—J. Pons B.: De tots modos, més aviat serà poeta que dibuixant. Anti-clero: Lo qu' envia no ho entenem. Suposém, pero, que serà una tonteria.—J. Ll.: Estém casi segurs que se li va contestar; y no 'ns voldríam equivocar ó li deyan que no estaba prou bé.—M. B.: No pot ser.—J. y F. Bonapla: Està carregat de defectes.—Anònim: No 'ns treuria de cap apuro.—J. B. Onada: Perdoni, prò es tan dolent que no 'l podem inserir ni en el número vinent ni al altre de més enllà.—C. G. R.: No som prou acabados.

Impremta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

La setmana entrant anunciaré el dia de l' aparició

AGENCIA DE MATRIMONIS

Humorada en vers, per C. GUMÀ

Ilustrada ab dibuixos de R. MIRÓ Y FOLGUERA

Valdrà DOS rals

Pregúuem als corresponents que no hajin fet el *pedido* el fassin sens pèrdua de temps, si volen ser servits ab la deguda oportunitat.

Dissapte, 24 de agost

NÚMERO
extraordinari de

Actualitats

Las qüestions palpitants, tractades ab la ploma y el llapis.—Text de primera.—Dibuixos de Apeles Mestres, Miró, Pellicer Montseny, Cornet y altres

8 planas

—○—

10 céntims

—○—

Dissapte que ve